

2 Temmuz
2024

HAFTALIK GÜNDEM

AÇLIKLA İMTİHAN

Haziran ayı enflasyon oranları açıklandı. İstanbul Ticaret Odası İTO'nun İstanbul Ücretliler Geçim Endeksi verilerine göre İstanbul için Tüketici Fiyatları Enflasyonu TÜFE, aylık yüzde 3,42 / yıllık yüzde 82,14 / Ocak Haziran arası altı ayın enflasyonu yüzde 29,71 oldu. İTO verilerine göre Üretici Fiyatları Enflasyonu ÜFE'ye denk gelen Toptan Eşya Fiyatları Enflasyonu aylık yüzde 3,85 / yıllık yüzde 60,49 / altı aylık yüzde 27,02 oldu.

Enflasyon Araştırmaları Grubu ENAG, TÜFE'yi aylık yüzde 4,27 / yıllık yüzde 113,08 / altı aylık yüzde 41,16 olarak açıkladı.

Maaş artışlarını belirleyecek resmî enflasyon verilerini açıklayan TÜİK'e göre TÜFE, aylık 1,64 / yıllık 71,60 / altı aylık 24,7 oldu. Emeklilere, dul ve yetimlere bu oranlar üzerinden artış yapılacak. Memurlara ise Ocak ayında yapılan toplu iş sözleşmesindeki zam gerekçe gösterilerek sadece 19,31 artış yapılacak.

TÜİK verileri uzun zamandır güven vermiyor. İstibdat yönetimi maaşlara düşük zam yapılmasını sağlamak için sürekli ayak oyunlarına başvuruyor. Örneğin elektriğe konutlarda yüzde 38, tarımda da yüzde 30'luk zam yapıldı. Ki, tarımda bu dönemde yoğun sulama yapıldığı için elektrik kullanımı çok yoğun. Elektriğe bu oranda zam yapıldı ama yürürlüğe 1 Temmuzda giriyor. Dolayısıyla ilk altı aylık enflasyon hesabına dahil edilmiyor.

Bu acı gerçekler karşısında Mehmet Şimşek, asgari ücrette ek zam yapılmayacak, emekliye de refah payı yok, diye kestirip attı. Hatta Şimşek, asgari ücretin Türkiye'de düşük olmadığını, Avrupa'nın en yüksek asgari ücretlerinden biri olduğunu, bir tek Polonya'nın altında kaldığını söyledi. Şimşek açık açık yalan söylüyor. Türkiye, somut verilere göre Avrupa'daki en düşük asgari ücretlerden birine sahip. Sadece Sırbistan daha düşük asgari ücret uyguluyor. Bir de

bu ülkelerin çoğunda asgari ücret, aslına uygun olarak işe giren bir işçinin işi öğrenene kadar aldığı geçici ücret. Oysa Türkiye'de asgari ücret, genel ücret durumuna getirildi.

Şimşek'in asgari ücret üzerine söyledikleri çok tepkiyle karşılandı. Genel olarak "sen bir ay geçin de görelim" diyen yoğun halk tepkisi var. Ne var ki bu tepki fiili kitlesel bir mücadeleye dönüşmüyor. Asgari ücret ile ilgili güçlü bir kampanya yok. Türk İş Başkanı Ergün Atalay asgari ücret ve genel olarak geçim sıkıntısı üzerine yaptığı açıklamada "Mutlaka bir düzenleme yapılmalı. Son 25 yılda böyle bir sıkıntı görmedim. Sabit gelirlilerin en sıkıntılı olduğu dönemi yaşıyoruz. İşçi, işçi emeklisi, asgari ücretlinin durumu düzeltilmeli" dedi. Sözlü tepki dışında Türk İş'ten kitlesel kampanya adımı gelmedi. Sol, sosyalist, ilerici hareketlerde de birleşik bir kampanya yok.

Asgari ücret ile ilgili şu ana kadar en güçlü çıkış CHP'nin Gebze Emek mitingiyle yapıldı. CHP Genel Başkanı Özel "Geçim yoksa seçim var" diye iktidara yüklendi. "Asgari ücreti 25 bin liranın altında kabul etmiyoruz" dedi. Ama bu mitingin devamını sağlayacak güçlü bir kampanya henüz yok. Hâl böyle olunca, istibdat yönetimi Şimşek eliyle yürüttüğü halkı yoksullaştırma programını, köpeksiz köyde değneksiz dolaşır gibi rahat rahat uygulamaya devam ediyor. Maaşların enflasyon karşısında erimesi bir yana, istibdat yeni vergi paketiyle de halka yükleniyor. Vergi paketinde büyük sermayeyi huzursuz eden ne varsa törpüleniyor, küçük işletmelerin ve halkın cebine el uzatan bütün maddeler duruyor. Halk açısından bakıldığında ekonomik iflas durumu sürüyor. Maaşlar ancak yetersiz beslenmeye, günlük ulaşım yetiyor. Temmuz ayından itibaren kiralarda yüzde 25'lik yasal tavan da kalkıyor.

Yoksulluk, işsizlik ve pahalılıkla mücadele için halkçı, planlı, kalkınmacı bir ekonomik modele gereksinim var.

ÖZEL NE YAPIYOR?

CHP Genel Başkanı Özgür Özel, bir yandan parti içi tartışmalar yüzünden, bir yandan tabanın bastırmasıyla, bir yandan da normalleşme stratejisinde iktidarı sıkıştırmak üzere mitingler yapıyor. Bu mitingler halkın sorunlarına karşı kitlesel bir tepki gösterilmesinde önemli bir dayanak oluşturuyor. Ama Özel, istibdat ile uzlaşma adımları atmaktan da geri durmuyor. Normalleşmenin ekonomi ayağının tıkanığının ortaya çıkması üzerine Gebze Emek Mitinginde "Geçim yoksa seçim var" diye iktidara yüklenen Özel, T24'te Cansu Çamlıbel ile gerçekleştirdiği söyleşide "Bence normalleşme bitmedi. Geçerli olduğunu düşünüyorum. Ama ne olur göreceğiz. Önemli bir adım attığımızı düşünüyorum" dedi.

Uzlaşma hazırlıkları

Aynı söyleşide Özel şunları söyledi: Ben Erdoğan'a, "Sen Bahçeli'yi kafana takma. Ben sana Mecliste de destek vereceğim, ekonomik pakette de destek vereceğim, arkadayım" dersem... Yani Erdoğan'a partner değiştirmeyi teklif edersem Cumhurbaşkanlığına dağıtıyorum. Ama bu benim sırtıma, AK Parti'nin 22 yıllık hatalarına, sorumluluklarına ortak olmak gibi hiç taşımaya niyetim olmayan bir yük koyar. Ben iktidara gidiyorum. Benim partim birinci parti olmuş. Seçimden beri her ay oylarımız artıyor. Büyük bir ekonomik kriz var. Erdoğan ne depremzede için, ne de enflasyonla ilgili verdiği sözleri tutuyor."

Bu açıklamalar bir yönüyle Özel'in tek başına iktidara yürüyen bir lider olduğu havası veriyor ama aynı zamanda Erdoğan ile ittifak yaparak Cumhurbaşkanlığından kurtulma olasılığını gündeme getiriyor. Üstelik 22 yıllık iktidardan, iktidarını istibdat rejimine döndürmüş birinden değil de, onun küçük ortağından bahsederek "kurtulmak" ifadesini kullanıyor. Dolayısıyla bu

açıklamalar bu hâliyle, CHP tabanını MHP yerine iktidar ortağı olma fikrine hazırladığı yönünde yorumlanabilir. Özel, aynı zamanda "elimde Cumhurbaşkanlığına dağıtacak güç var" diye tabanına moral veriyor.

Özel diğer yandan normalleşme sürecindeki hedeflerini sıralıyor. Normalleşmenin sürdüğünü, umutlu olduğunu söylüyor. Osman Kavala ve Gezi Davalarında, Bahçeli'nin engel oluşturduğunu söylüyor. Bir kere daha Erdoğan'ı değil Bahçeli'yi hedef gösteriyor. Erdoğan'ı, Bahçeli'nin elinde tutsak olarak gösteriyor. Hâlbuki Sinan Ateş Davası tam tersini gösteriyor. Bahçeli, Erdoğan'ın kontrolüne girmeye başlamış durumda.

Tek başına iktidara yürüyen Özel acele etmiyor. Erken seçim için bir yıl, bir buçuk yıllık süre tanıdığını belirtiyor. Erdoğan'ın dört yıl iktidar olmak için halkın taleplerine uygun davranması gerektiğini söylüyor. Çamlıbel'in sorusu üzerine bu sürenin milletvekilliği özlük haklarıyla ilgili olmadığını, taktik olarak ele aldığını anlatıyor. Yani erken seçim sinyali veriyor ama seçimi normalleşme adımları yüzünden istemediğini söylemiş oluyor.

Hayaller ve gerçekler

Görünen o ki, Özel, Cumhurbaşkanının tek başına yürütmeyi temsil ettiği, yani bütün yetkinin tek kişide toplandığı bu ucube sistemde, Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı olarak yürütmenin başında kaldığı koşullarda bir AKP-CHP koalisyonuna razı. AKP ile yapmayı umduğu yeni anayasa ile de başkanlık sistemini, yarı başkanlık sistemine dönüştürebilme hayali kuruyor. Bu pazarlıktan CHP olsa olsa, milletvekili sayısına göre düşünülse üçte bir bakanlık alır. Diyelim ki yarı yarıya olsun. Bu durumda bile temel bakan-

lıkları Erdoğan'ın CHP'ye bırakması söz konusu olamaz. CHP bakanlıkları olsa bile ortada eskisi gibi kabine sistemi yok. Bakmayın Cumhurbaşkanlığı kabinesi denildiğine.

Parlamentar sistemde hükümet, yani kabine toplanır ve şeklen de olsa kolektif olarak kararlar alırdı. Bakanlar kurulu tüm kararlarını oy birliği ile almak zorundaydı. O yüzden birçok karar "Bakanlar Kurulu Kararı" olarak alınırdı. Oysa şimdi bakanlıklar birer sekreterlik gibi cumhurbaşkanının emir ve talimatları ile çalışıyor. Tek başına bir bakanın bir karara itiraz etmesi, hatta kendi alanındaki bir karara itiraz etmesi hiçbir şeyi değiştirmiyor.

Her şey bir yana, Erdoğan bir eliyle Sinan Ateş Davasıyla MHP'yi köşe sıkıştırmış, diğer eliyle normalleşme görüşmeleri ile CHP'yi felç etmişken bu partilere niye daha fazla olanak tanınsın? İktidarını kaybettirmek için kendisini köşeye sıkıştıran bir muhalefet zaten yok. Olsa bile, kendisinin tam yetkili cumhurbaşkanlığına kurulacak bir koalisyonu, koalisyona katılan parti ve partilerin kendi liderliği etrafında birleşmesi olarak pazarlamaya çalışacaktır.

İşin bir başka tarafı da var. Özel, bu düşüncelerini günün birinde yaşama geçirmeye kalkarsa, CHP tabanı da oy verenler de bunu kabul etmez, sindiremez. CHP dağılır. Bu koşullarda istibdat önemli bir olanak elde etmiş olur.

Ne pahasına?

Özel, partisini dağılma riskine sokabilecek adımı attığı hâlde bakın ne diyor: "Müzakerelerde ne konuşulduğunu onlar açıklasalar bile açıklamam. Gizliliği bozmam. Devlet adamı sorumluluğuma uymaz." Halka karşı sır yani! Özel bu beyanıyla akıllara "Gizleyecek kadar ne konuşuluyor?" sorusunu getiriyor. Ama

hepsinden önemlisi istibdada teslimiyet havası yaratmış oluyor.

Bu kadarı fazla. Bu durum Özel'in ve danışmanlarının, yerel seçimlerden birinci olarak çıkmış ana muhalefet partisi olmanın olanaklarını ellerinin tersiyle itmesini sağlayacak kadar, emperyalistlerin, uluslararası finanskapitalin, yerli büyük sermayenin telkin ve vaadlerine kanmış olmalarıyla açıklanabilir. CHP'nin tek başına iktidar olmasına yine karşı çıkan sömürgeciler, CHP'ye, MHP'nin yerine geçerek AKP'yi dış politikada dengeci yaklaşıma son vermeye zorlamak, ekonomi politikasında ise neoliberal ekonomi politikalarının korunmasını sağlamak uğursuz rolünü biçiyorlar. CHP yönetimini iktidar için şeytanla pazarlık yapma konumuna düşürmek istiyorlar. "Bizimle işbirliği yapmazsanız Erdoğan iktidarı artık kalıcı olur, her şeyi kaybedersiniz" diyorlar. Ölümü gösterip sıtmaya razı etmeye çalışıyorlar.

Bütün bu tartışmaların, riskli stratejilerin, halkın taleplerine uygun davranmamanın varacağı yer işte bundan ibaret. İstibdattan bunalan halkın CHP etrafında birleşmesinin ve CHP'yi yerel seçimlerde birinci parti yapmasının yarattığı olanaklarının heba edilmesi.

Emperyalizme tavizler

Cansu Çamlıbel ile yaptığı söyleşide dış politikaya ilişkin de konuşan Özel, kendisine telkinde bulunanlara tavizler vermeye hazır olduğunu gözler önüne sermekten kaçınmıyor. "Erdoğan'ın AB hedefi laftadır. Erdoğan'ın hedefi Şanghay İşbirliği Örgütüdür. ŞİÖ'ye üye olmak istiyor." Erdoğan'ın yürüttüğü ilkesiz ve iktidarını koruma odaklı denge politikasının da gerisinde, emperyalist merkezlerle tam uyumlu bir politika izleyeceğini söylemiş oluyor.

Kıbrıs konusunda ise Özel "Bizde bu konuda şöyle bir tuhafılık oluştu. Kıbrıs sağı ile Türkiye solu, Türkiye sağı ile Kıbrıs solu birleşti. Kıbrıs'ta Avrupa Birliği için Kıbrıs'ta gerekenleri yapmak vatan hainliği değildir" dedi. Sanki Avrupa Birliği Türkiye'yi almak istiyor da Türkiye taviz vermediği için giremiyor.

Esad ve Erdoğan'ın görüşme hazırlıklarına ilişkin olarak da Özel "Erdoğan'ın Esad ile görüşme hazırlıkları benim sayemde. Gerekirse ben Esad ile görüşürüm. Ara buluculuk yaparım. Görüşmeye gitmeden önce Erdoğan ve Fidan ile de görüşürüm" diyerek kendini dev aynasında görüyor.

Erdoğan'ın son zamanlarda Esad ile görüşme hazırlıklarının arkasında Irak yönetiminin "Kalkınma Yolu Projesi" için Suriye ve Türkiye arasındaki sorunların çözülmesi gerektiğini düşünerek ara buluculuk yapması var. Ayrıca Rusya da giderek artan şekilde Esad ile Erdoğan'ın görüşmesi, Suriye Türkiye ilişkilerinin normalleşmesi için ara buluculuk çabası içinde. Özel bu şekilde konuşarak Esad Erdoğan görüşmelerinin normalleşme stratejisinin başarısı olarak görülmesi çabası içine giriyor.

Mültecilerin dönüşleri için de, Amerika ve Rusya'yı Türkiye ve Suriye ilişkilerinin düzelmesine razı ederiz, toprak bütünlüğü sağlanırsa mültecilerin dönmesi için zemin oluşursa Avrupa Birliğinden fon alıp mültecilerin gidişini sağlayabiliriz, diyor. Avrupa Birliği zaten Türkiye'ye fon veriyor, niye daha fazla versin sorusu havada kalıyor. Şu an sıcak çatışmanın eşliğinde duran Rusya ve Amerika'yı da Suriye konusunda ikna etmek gerekiyor bir de. Hâlbuki Suriye'nin iç savaşa sürüklenmesi, emperyalist işgalin başlaması ve mültecilerin Türkiye'ye akın etmesi Amerikan stratejisinin temelidir.

Özel dış politikada bir yandan acemi, iş bilmez, Suriye'de olan bitenlerden habersiz bir görüntü veriyor, diğer yandan CHP'nin dış politikada emperyalistleri huzursuz eden AKP'den farklı tutumlarını silikleştirmeye çalışıyor.

Unutulmaması gerekenler

Özel'in büyük hevesle açılım yapmaya çalıştığı Batılılar ve yerli işbirlikçi büyük sermaye, eski müttefikleri Erdoğan'ın halkın desteğini yitirmeye başladığı 2023 cumhurbaşkanlığı seçimlerinde, AKP sonrasında iktidarın CHP'nin kontrolünde olmasını engellemek için ellerinden geleni yapmışlardı. Çünkü istibdada karşı ilerici yurtsever halk tepkisinin ana öbeğinin CHP'de temsil edilmesini tehdit olarak gördüler. Onların stratejisine göre CHP ancak sağ partilerin bir uzantısı olarak iktidara gelmeliydi. Ama istibdada karşı mücadelede asıl seçmen desteği, kadro gücü ve mali alt yapı CHP'den geliyordu. Bu çelişkiyi CHP'nin sağa açılmazsa iktidar olamayacağı propagandası ile aşmayı denediler. CHP yönetimi bu telkinlere yakasını kaptırınca Altılı Masa kuruldu. Bu sefer de CHP'nin Genel Başkanının ortak aday olmasını engellemeye çalıştılar. Abdullah Gül, Ali Babacan, Akşener gibi isimleri aday olarak ileri sürdüler. Bunlar olmayınca CHP'ye sağ partilerden gelecek dahil olan İmamoğlu ve Yavaş'ı ileri sürdüler. Kriz altılı masanın dağılmasına kadar derinleşti. Sonuçta CHP bastırmaya devam edince Genel Başkanının ortak aday olması sağlandı.

Ne var ki Kılıçdaroğlu ve ekibi Batılıların ve büyük sermayenin desteğini almak zorunda olduğu zehirli fikrinden kurtulamadı. Bu desteği alabilmek için kampanya boyunca emperyalistlerin hoşuna gidecek açıklamalar yaptı durdu. İş, Rusya'ya karşı yaptırımlara katılmak gerektiğini söylemeye kadar vardırı. Hâlbuki

o dönemlerde yaptırımlar yüzünden dünya genelinde buğday, Avrupa'da ayçiçek yağı, petrol ve doğal gaz sıkıntısı yaşanırken Türkiye, Rusya ile ilişkilerini koruduğu için bu sorunlardan büyük oranda sıyrılabildi.

CHP yönetimi sağa açılmanın karşılığını seçmen desteği olarak alamadı. HDP oylarını neredeyse blok olarak alabildiği hâlde, sağ seçmenden yeterli desteği bulamadı. Sağ partiler tarafından aldatıldı. Seçimi ikinci tura taşıyabilse de ikinci turda kaybetti.

Özel yönetimi ise, CHP'nin sağa açılma yönemini eleştirerek kongrede delege desteğini kazanmış, partiyi kendi kimliğine döndürme sinyalleri vermişti. İstibdadın baskısı ve yoksullaştırma programından bunalan halk CHP etrafında birleşerek CHP'yi birinci parti yaptı. Ama Özel, şimdi sağa açılma günlerine rahmet okutacak büyük koalisyon hayaliyle bu olanakları heba etmek üzere.

İstibdada son

CHP yönetiminin yerel seçimlerde CHP'yi birinci parti yapan halkın taleplerine uygun olarak istibdada karşı mücadele; ekonomik alanda da halkçı, kamucu, toplumcu bir ekonomik anlayışı savunma; planlı kalkınma ve istihdam seferberliği başlatma; halkın değil dolar milyarder ve milyonerlerinin vergi yükünü arttırarak ülkeyi krizden çıkaracak bir siyasi hattı savunma gibi hedeflere yönelmesi gerekiyor. CHP yönetimi bir yandan uzlaşma adımları ile halkın taleplerini ıskalarken, diğer yandan örgütlediği mitinglerle ulusal demokratik güçlerin halkın talepleri etrafında birleşmesi için uygun zemin yaratıyor. Bu doğrultuyu güçlendirmek, mitinglerin "istibdat yönetimine halkın beklentilerini ileten gösteriler" olmasının ötesine geçmesini, halkın siyasete kitlesel olarak müdahale ettiği zeminler olarak öne çıkmasını sağlayabilir.

SİNAN ATEŞ DAVASI BAŞLADI

Ülkü Ocakları eski Başkanı Sinan Ateş'in siyasi cinayetle öldürülmesini ele alan davanın ilk duruşması başladı. Davayı Özgür Özel ve Kemal Kılıçdaroğlu izledi. Özel ilk molada duruşma salonundan ayrılırken Kılıçdaroğlu sonuna kadar duruşmayı izledi.

MİT'in elindeki bilgilere göre cinayetin arka planında MHP yönetimi, milletvekilleri ve Ülkü Ocakları yönetimi var. Fakat basına sızdırılan bu belge ve kanıtlar iddianamede yer almıyor. Cinayet, mafya hesaplaşması, alacak verecek davası gibi ele alınıyor. Sanıkların verdiği ifadeler ve suçu üstlenme itirafları ise tamamen suyu bulandırmaya dönük, tutarsız, yaşanan olayların zaman çizelgesiyle bile uyumsuz.

Sinan Ateş Davası şimdilik Erdoğan'ın MHP'yi baskı altında tutma aracı olarak işlev görmeye devam ediyor.

TÜRKİYE SURİYE İLİŞKİLERİ

Suriye Cumhurbaşkanı Beşar Esad "Türkiye ile ilişkileri düzeltebiliriz. Egemenliğimize saygı, toprak bütünlüğümüze saygı temelinde olursa Türkiye ile ilişkilerin düzeltilmesi için ara buluculuğa onay veriyoruz. Biz destekliyoruz" dedi. İlk olarak bunun diplomatik olarak ne anlama geldiğine bakalım. Türkiye Suriye görüşmelerinin başlama olasılığı belirlediğinde Suriye ilk aşamada "Türkiye, ordusunu topraklarımızdan çeksin, terörü desteklemekten vazgeçsin, etkinizdeki terör çetelerini dağıtın sonra görüşelim" demişti. İkinci aşamada ise "Topraklarımızdan çekilmek için zaman çizelgesi verin" demişlerdi. Şu anki açıklamada çekilme takvimi de yok. Sadece toprak bütünlüğüne ve egemenliğe saygı ilkesi var.

Suriye, görüşmelerin başlaması için yapıcı davranarak tutum değiştiriyor. Bu tutum değişikliğinde büyük olasılıkla Rusya'nın çabaları var. Daha önceki tüm müzakerelerde Rusya, Suriye yönetimine Türkiye'yi ikna edebileceği hakkında sözler veriyordu. Şu anda müzakerelerin başlaması için uygun zemin olduğunu, bu fırsatın çözüm için kritik bir adım olacağını düşünüyor olabilirler.

Erdoğan ise 28 Haziran Cuma namazı çıkışında "Esad ile ailece görüşüyorduk. Bu tekrar olabilir. Bizim zaten toprağında gözümüz yok. Toprağında kalma niyetimiz yok" dedi. Erdoğan 3-4 Temmuzda Türkiye'nin diyalog ortağı olarak katıldığı ŞİÖ toplantısına katılacak. Zirve sırasında gerçekleşecek Erdoğan Putin görüşmesinde Suriye konusunun ele alınması bekleniyor.

MÜTAREKE BASINI GİBİ

Erdoğan da, Esad da görüşmeye hazır olduklarını açıkladıktan sonra iktidar yanlısı ya da iktidar medyasının konuya yaklaşımı ancak Kurtuluş Savaşı yıllarımızdaki işgal yanlısı basın ile karşılaştırılabilir. Türkiye hem Dışişleri Bakanı hem de Cumhurbaşkanı ağzından Suriye ile ilişkilerin normalleşebileceğini söyledikten sonra kontrol altındaki basının bu yeni duruma göre yayın yapması, iktidarın manevralarına halkı hazırlaması gerekir. Ama iktidar yanlısı medya, kraldan çok kralcılık yaparak Esad ile görüşme olasılığına ateş püskürüyor. Buna benzer tutumu, Türkiye'nin Rusya uçağını düşürdüğü dönemde, sonrasında Rusya ile ilişkilerin normalleşmesi adımlarında ve Halep konusunda Türkiye Rusya Suriye mutabakatı dönemlerinde de görmüştük.

Suriye ile yakınlaşma adımlarına karşı çıkan medyadan en çarpıcı örnekler Haber Türk televizyonunda Gürkan Zengin ve Nihal Bengisu Karaca'dan geldi. Gürkan Zengin, ATV'de Ali Kırca'nın yardımcılığını yapmıştı. Sonrasında Ahmet Davutoğlu'nun basın danışmanlığını yaptı. Davutoğlu'nun Suriye halkına karşı işlediği savaş suçlarının ortağı. Suriye ile barışma yoluna girilmesi işaretleri üzerine yalanlar, iftiralarla dolu savaş propagandası yaparak "Ne demek Suriye ile barışmak? Esad, bir katildir. O vatandaşlarını almak istemez. Vatandaşlarını o kovdu" diyor. Tabii doğrudan Erdoğan'ı eleştirmiyor ama bunu bir hayal olarak görüyor. Oradan CHP'ye yükleniyor. "Özgür Özel de Esad ile görüşmeye gidecekmiş. Gideceksin de ne olacak. Onun bu kadar suçu varken nasıl olabilir?" dedi. Aynı yalan dolan ve savaş propagandası taktiklerine Nihal Bengisu Karaca da başvurdu. "Esad dediğiniz kim ki? Şu an dünya dengeleri getirdiği için, Rusya ve İran onu orada tutmak istediği için duran bir kukladır" dedi. Yakınlaşma adımları ile ilgili olarak da "Türkiye'ye yakın çevreler bundan rahatsızlık duyabilirler haklı olarak. Türkiye bize ihanet ediyor diyebilirler" dedi.

İktidar ile işbirliği yapan, doğrudan iktidarın elinde olan basının iktidardan daha Amerikancı olduğu, görece denge arayışlarına bile ateş püskürerek iktidarı Amerika'ya tam uyumlu tutmak için canla başla çalıştığı bir ihanet dönemindeyiz. Gerçekleri ters yüz ederek kendi savaş suçlarını örtmeye çalışmaları ibretlik bir tablo oluşturuyor.

UÇURUMUN KENARI

Kayseri’de Suriyelilere yönelik yağma ve saldırı olayları oldu. Olaylar 26 yaşında bir Suriyeli’nin, çocuk yaştaki kuzenine yönelik cinsel saldırı girişimi sırasında fark edilip müdahale edilmesi, tartaklanıp polise teslim edilmesinden sonra başladı. MHP’lilerin başı çektiği, Zafer Partisinin desteklediği olaylarda Kayseri merkezdeki tüm mahallelerinde Suriyelilerin evleri ve iş yerleri basıldı, yağmalandı, yakıldı, arabaları parçalandı, hiçbir suçu olmayan insanlar sırf Suriyeli oldukları için darp edildi. Olaylar kontrolden çıkınca polise Suriyelileri korumak için emir verildi. Yağmacılar polise de saldırdı. Yaralanan polisler oldu. 67 kişi gözaltına alındı. Ayaklanma boyutlarına ulaşan olaylarda toplu kıyımın eşiğinden dönüldü. Kayseri’deki olayların yansıması olarak hemen Kilis, Gaziantep, Hatay, Adana, Konya, İstanbul Sultanbeyli’de de gösteriler ve saldırılar oldu. Türkiye genelinde ırkçı, faşist özellikte adeta bir pogrom boyutlarına varan olaylar bir katliam girişimine dönüştü. 2 Temmuz günü olayları yaymaya ve yönlendirmeye çalışan yüzde 37’si sahte robot hesaplardan olmak üzere 343 bin mesaj atılmış. Polis müdahaleleri sırasında tüm Türkiye’de 474 kişi gözaltına alındı. İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya’nın açıklamasına göre gözaltına alınanların 285 civarının daha önce yağma, mala zarar verme, yaralama ve cinsel saldırı gibi çeşitli suçlardan sabıkası var.

Suriyelilere yönelik bu kadar yaygın tepkinin ortaya çıkmasında başka boyutlar da var. Türkiye toplumu patlama noktasına sürüklenmiş durumda. Yoksulluk, pahalılık ve işsizlik afet boyutlarında yaşanıyor. Buna karşılık ekonomik krizin sebebi olan dolar milyarlarca ile milyonerlerini ve faiz ihale rant vurgunlarını gözlerden gizlemeye çalışan, ekonomik krizin nedeninin mülteciler olduğu yönünde yapılan yalan propagandanın önü çeşitli mecralarda açılıyor. Uzun yıllardır emperyalist çevrelerin güdümünde yürütülen bu propagan-

da ile toplumsal istikrarsızlık ve çatışma ortamı yaratılmak isteniyor. İşte bu ortamda ekonomik sorunlardan bunalan halkın bir bölümü böylesi karanlık faşist çevrelerin eylemine katılabiliyor. Burjuvaziye, istibdada yönelmesi gereken öfke bu koşullar altında masum sığınmacılara yönelebiliyor.

Yazık ki, saldırılara doğrudan katılmasa da duygu olarak destekler duruma düşenler arasında, başka bir durumda bu faşist gerici çevrelerin hedefinde olabilecek ilerici yurtsever anlayışı destekleyen kesimler de oldu. Buna karşın sol sosyalist ilerici yurtsever parti ve gruplar AKP’nin savaş ve mültecileri kullanma anlayışının sorunları yarattığını, Suriye ile derhâl barışarak sorunun çözümü için adım atılması gerektiği yönünde açıklamalar yaptılar. CHP adına İlhan Uzgel de, dengeli bir bildiri yayınlamaya mültecilerin toplumsal soruna dönüşmesinde AKP iktidarını suçladı ve Suriye ile barış yapılması gerektiğini söyledi.

Kayseri’deki olaylar yayılınca, Azez ve El Bab gibi Suriye’de Türkiye’nin kontrolündeki bölgelerde gösteriler yapıldı. Türk bayrakları indirildi. Tırlara saldırılar oldu. Askerlere de saldırılar oldu. Buradaki olayların da iki boyutu var. Birinci boyut, Erdoğan’ın Esad ile anlaşma sinyallerine verilen tepki. İkinci boyut ise Türkiye’deki Suriyelilere yapılan saldırılara tepki. Terör çeteleri “Esad ile anlaşıyorsunuz, bizi satıyorsunuz, bir de ülkenizdeki Suriyelilere saldırıyorsunuz. Biz de size saldırırız” propagandası ile çatışma ortamı yarattı. Ordunun ve takviye polis gücünün müdahalesi ile olaylar şimdilik yatıştı.

Erdoğan’ın emperyalistlerle işbirliği içinde Suriye’yi çökertme, terör çetelerini destekleme, mültecileri Suriye üzerinde baskı olarak kullanma politikaları çok ağır sonuçlar yaratıyor. Yönetilemez, her an kontrolden çıkabilecek, provokasyonlara açık bir zeminde ulusal güvenliğimizi de tehdit ediyor.

10 EKİM DAVASINDA KARAR

1 Temmuz 2024'de, 10 Ekim 2015 Gar Katliamının karar duruşması vardı. Yerel mahkemenin ilk kararı temyizde bozulmuştu. Yeniden görülen davada katliamı planlayan 10 kişiye müebbet hapis cezası verdiler. Asıl faile ise 101 kez müebbet cezası verildi. Mahkeme ağır cezalar verse de, katliamı insanlığa karşı suç kapsamına almadı. Katliama göz yumduğu ileri sürülen devlet görevlisine beraat verildi.

BAKANLAR DEĞİŞTİ

Erdoğan yine bir gece yarısı kararnamesi ile iki bakanını değiştirdi. İstifa eden Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın yerine İstanbul İl Sağlık Müdürü Profesör Kemal Memişoğlu geldi. Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaseki'nin yerine ise Murat Kurum geldi. İstanbul Büyükşehir Belediyesi seçimlerini kaybeden, halkın gözünde hiçbir cazibesi kalmamış Murat Kurum, bütün belediyelerin altyapı çalışmalarına müdahale edebilecek bir bakanlığın başına getirildi. Erdoğan, yıpranmış isimlerin yerine yine yıpranmış isimler atayarak açılım yapmaya çalışıyor. İstibdadın elinden gelen bu kadar. Yeni bir soluk yaratamıyorlar.

Fahrettin Koca, AKP'nin Kızılcahamam kampında ağır şekilde eleştirilmiş. Seçim yenilgisinin en büyük nedenlerinden birisi olarak hastanelerden randevu alınamaması gösterilmiş. AKP'liler "kendi yakınlarımıza bile randevu bulamazken Menzilciler istedikleri gibi randevu alabiliyorlar" diye yüklenmiş. Erdoğan da eleştiriler karşısında Koca'yı savunmamış. Özhaseki ise devir teslim töreninde, "Benim ve çocuklarımla boğazından bir tek haram lokma geçmedi" dedi. Hakkında İliç'teki altın madenindeki facia yüzünden bir sürü ihmal ve rüşvet iddiaları vardı.

UTANÇ MÜZESİ

Sivas Katliamı anmaları kapsamında Sivas'a giden CHP Genel Başkanı Özgür Özel, Madımak Oteli için "En geç dört beş yıl içinde biz iktidara gelip burayı utanç müzesine çevireceğiz, açılışı da ben yapacağım" dedi.

SAVAŞLAR SÜRÜYOR

Ukrayna'da savaş devam ediyor. Rusya, yeni hamleler yapıyor. 5 Ukrayna savaş uçağını havaalanındayken imha ettiklerini açıkladılar. Amerikalılar, Ukraynalıların stratejik hata yaptığını söylüyor.

Filistin'de, İsrail ordusu 1 Temmuz gece yarısında Han Yunus'un tekrar boşaltılmasını isteyen bildiri yayınladı. Halk geceden beri korku içinde göçe koyuldu. Birleşmiş Milletler göç etmek zorunda kalanların 250 bini bulabileceğini açıklıyor. Filistin'de facia içinde facialar yaşanıyor.

İsrail'in Lübnan'ı işgal edebileceği söyleniyor. Hizbullah, işgal girişimi olursa İsrail'i pişman edeceğini açıkladı. İran da Lübnan işgaline karşı uyarı yaptı. Lübnan sınırı çevresinde İsrail saldırıları ve Hizbullah misillemeleri devam ediyor.

SEÇİMLER

İran'da cumhurbaşkanlığı seçimleri ikinci tura kaldı. Adaylardan Celili nükleer müzakerelerde yeteri kadar taviz verildiğini, artık Batılıların adım atması gerektiğini söylüyor. Reformcu aday Pezeşkiyan ise İran'ın müzakereye açık olması gerektiğini, barışı kazanmanın önemli olduğunu söylüyor.

Amerikan başkanlık seçimlerinde Biden ile Trump'ın birinci açık oturumu yapılmıştı. Biden'ın oturumdaki kötü performansı üzerine tartışmalar sürüyor. Demokratların yayın organı gibi olan Newyork Times, Biden'ın adaylıktan alınması için adeta kampanya başlattı. Yerine eski başkan Barak Obama'nın eşi Michel Obama aday olsun diyorlar. Barak Obama ise Biden'i savundu. Bir oturumda kötü olmasının abartılmaması gerektiğini söyledi.

Amerikan Yüksek Mahkemesi Trump'ın görevdeki resmî bütün işlemlerde mutlak dokunulmazlığı olduğunu söyledi. Trump'ın seçimlere kesin olarak girmesini sağlama aldı.

Fransa'da ilk turu yapılan seçimlerde Marin Le Pen'in Ulusal Birlik Partisi yüzde 33,4/ Yeni Halk Cephesi yüzde 27,98/ Macron'un partisi Cumhuriyetçi Birlik yüzde 20,76 oranında oy aldı. Halk Cephesi ile UBP arasındaki oy farkının çok olmaması olumlu. Son anda dağınık durumdaki Fransa solunun birleşmesi ve halkın bu birlik anlayışına güç vermesi dünya halkları için de örnek oluşturuyor.

Fransa'da milletvekili seçimleri dar bölgesi, iki turlu yapıyor. İlk turda yüzde elli artı bir oy alan adaylar seçilirken, buna ulaşılamayan bölgelerde seçimler ikinci tura erteleniyor. İkinci tura en çok oy alan iki aday katılıyor ama en az yüzde 12,5 oy alan üçüncü adaylar da girebiliyor. Yeni Halk Cephesi üçüncü sırada olduğu bölgelerdeki adaylarını çekeceğini açıkladı. Bu üstü kapalı şekilde Macron'un adaylarına destek vermek demek. Aynı desteği Macron'dan da beklediklerini açıkladılar. Fakat Macron'un partisi, Yeni Halk Cephesinin ekonomik programının, Ulusal Birlik Partisinin programından daha kötü olduğunu, çok sorun yaratacağını söyleyerek destek vermeyeceklerini açıkladı.

Yeni Halk Cephesinin üçüncü sıradaki adaylarını çekmesinin, Fransız halkı tarafından sorumlu bir davranış olarak kabul edilmesi ve halk desteğini arttırması olasıdır.

Aşırı sağcı, faşist eğilimli Le Pen, NATO ve Avrupa Birliği konusunda egemenleri rahatlatacak mesajlar vermeyi yoğunlaştırıyor. NATO'da kalacaklarını, sorun yaratmayacaklarını, Avrupa Birliğinden de çıkmayacaklarını ama Fransa'nın çıkarlarını daha kararlı şekilde savunacaklarını söylüyorlar.

BOLİVYA'DA DARBE GİRİŞİMİ

Bolivya'da darbe girişimi oldu. Darbe girişimi, Bolivya'da iktidarda olan Sosyalizme Doğru Hareket partisi içinde eski başkan Morales ile görevdeki başkan Arce arasında yaklaşan seçimlerde kimin aday olacağı konusunda çekişme yaşandığı ortamda yapıldı. Amerika'nın bu bölünmeyi fırsata çevirip müdahale ettiğini düşünen Morales ve taraftarları hemen darbeye karşı Arce'yi destekledi. Sendikalar da darbeye karşı seferber oldu. Darbeyi yapmaya çalışan Jose Zuniga hükümet yanlısı askerler tarafından tutuklandı. Darbe püskürtüldü.

Bolivya'da Genelkurmay Başkanlığı makamı bulunmuyor. Darbeyi yapmaya çalışan Zuniga Bolivya Kara Kuvvetleri Komutanı. Kapitalizm yanlısı ve Amerikancı. Darbe girişiminden iki gün önce "Morales tekrar aday olamaz" diye açıklama yapmış ve bunun üzerine Arce tarafından görevden alınmış.

Darbe bastırıldıktan günler sonra Morales demeç verdi. "Benim de kafam karışmıştı. Darbeyi gerçek sandım. Ama şimdi bunun bir danışıklı dövüş olduğunu düşünüyorum. Luis Arce bir oyun tezgâhladı. Göreceksiniz altı ay sonra Zuniga serbest bırakılacak. Olaylarda tutarsızlık zinciri var" dedi. Zuniga ise tutuklandığında "Gerçekler ortaya çıkar. Arce benden destek istedi. Öyle yaptım" diye açıklama yaptı.

Amerika darbe girişimini sevinçle karşıladı. Rusya, Çin, Venezuela gibi direniş eksenindeki ülkeler darbeye karşı Arce'yi destekledi. Bolivya ilerici yurtsever güçleri arasındaki bölünmenin Bolivya halkı ve dünya halkları açısından kayıplara yol açmadan giderildiğini umuyoruz.